

M.A. 1st Semester Examination, 2023

SANSKRIT

PAPER – SAN-103

Full Marks : 50

Time : 2 hours

The figures in the right hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतेन देवनागर्या च समाधेयाः

1. प्रश्नद्वयं समाधेयम्—

10 × 2

(क) ब्रह्मणः सृष्ट्यपेक्षया कविसृष्टेः औत्कर्षं काव्यप्रकाशदिशा प्रतिपाद्यताम् ।

अथवा

वाचकशब्दस्वरूपं मम्मटोक्तरीत्या आलोच्यताम् ।

(ख) सभेदं सलक्षणं सोदाहरणम् अनुप्रासः व्याख्यायताम् ।

अथवा

उपमालंकारः सविस्तरं सभेदं सोदाहरणम्
आलोच्यताम् ।

2. प्रश्नत्रयं समाधेयम्—

5 × 3

(क) व्याख्यायताम्— इति हेतुस्तदुद्भवे ।

(ख) तात्पर्यार्थोऽपि केषुचित्— सप्रसङ्गमालोच्यताम् ।

(ग) सोदाहरणं व्याख्यायताम्— यमकम् अथवा ससन्देहः ।

(घ) रूपकोत्प्रेक्षयोः पार्थक्यं निरूपयत ।

(ङ) सयुक्तिकमलंकारनिर्णयः क्रियताम्—

लिम्पतीव तमोऽङ्गानि वर्षतीवाञ्जनं नभः ।
असत्पुरुषसेवेव दृष्टिर्विफलतां गता ॥

3. एकस्य व्याख्या कार्या—

5 × 1

(क) जग्राह पाठ्मृग्वेदात् सामभ्यो गीतमेव च ।

यजुर्वेदादभिनयान् रसानाथर्वणादपि ॥

(ख) दुःखार्तानां श्रमार्तानां शोकार्तानां तपस्विनाम् ।
विश्रामजननं लोके नाट्यमेतद् भविष्यति ॥

[Internal Assessment – 10 Marks]
